

Wynklatrak,

elcsanak, nagy székelyi János a Zoltai György
about 21 (negyvenöt éves) 5640 Ft - at adta
a 24. november (a.) 3200 Ft a h.) 2440 Ft), mivel
a 6000 Ft 360 Ft (arany) adta leváltat.

1953. május 4.

6110
360
5640
3200
2440
5660

Zoltai György

MTA FIL. INT.
Lukács Arch.

Zoltai

Kedves Lukács elvtárs,

az ellenem indított eljárás

befizűdött; kedvesebben, mintsem azt megérdemeltem. A bíróság jóindulata lehetővé tette, hogy normális munkakörülmények között legyem jóvá erkölcsileg is arokat a súlyos bűnöket, melyeket elkövettem.

A tárgyalás során elmondtam a bíróság előtt, hogy mélyen sajnálom és bánom a történeteket; különösen pedig azt, hogy Lukács elvtárossal szemben ilyen galátersággal viselkedtem. Lukács elvtársnak messe többet köszöneteket szélemieken, mint akár az apámnak. Nemcsak magasfokú tudományos kiképzést, nemcsak állandó segítséget magánéletünk ügyeiben minden kérdésében, hanem mintaszerű

MTA FIL. INT.

Lukács Arch.

emberi magatartást az élet minden területén
— azt, aminek követésére, sajnos, már hiány-
zott belőlem az igazi készség.

Most, mikor az újgyelárosulásiával az a
feladat áll előttem, hogy igazi fordulatot terem-
sek élethelyemben és egész magatartásomban,
erkölcsi kötelességemnek tartom azt is, hogy Lukács
elvtársnak tudomására hozam: őszintén bánom
a történelmet és minden erőmmel jövőt akarom
tenni őket.

Külön köszönettel tartozom Lukács elvtárs-
nak azért a jóindulatáért, mellyel — a tárgyi
igazság előadása mellett — tudomásnyos képessé-
geimről nyilatkozott a bíróság előtt. A múltban
itt is kevesebbet adtam, mint amit adhattam volna.
Talán a jövőben még alkalmam nyílik meghálál-
ni ezt az előlegzett jóindulatot.

MTA FIL. INT.

Lukács Arch.

Őszinte tisztelettel:

Zoltai Sándor

1953. aug. 3.

Kedves Lukács elvtárs,

junius elején felhívott telefonon Kozma Erzsébet, a Zeneakadémia titkára, és közölte velem, hogy Lukács elvtárs és Szabolcsi Bence ajánlatára javasolták a Népművelési Minisztériumnak kinevezésemet a Zeneakadémia filozófiai előadójává. Nem tudom leírni, hogy milyen örömmel vettem ezt a hírt, s mennyire hálás vagyok Lukács elvtársnak ezért a lépéséért. Nemcsak azért, mert így Budapestre kerülve ismét lehetőség nyílna előttem, hogy tudományos munkakörben dolgozzam és nem a hallás-
hiányom miatt nehezebben ellátható tanári munkakörben, hanem elsősorban azért, mert arra a főiskolára kerülhetnék, ahol a tanítás mellett tanulással megszüntethetném zenetudományi ismereteim fogyatékosságait. Ugy érzem ugyanis, hogy zenei tanulmányaimnak olyan fokára érkeztem, amelyen nem juthatok túl igazán elmélyült összhangzattani, hangszereléstani és formatani tudás nélkül.

A Zeneakadémia szempontjából sem lenne közömbös, hogy ellenszenvvel vagy rokonszenvvel fogadják a hallgatók a marxista filozófiai kollégiumot. A jelenlegi helyzetet eléggé negatív módon illusztrálja az a gyűjteményes kötet, amely néhány nappal ezelőtt jelent meg. Fejezetek a zene történetéből címmel, s amelynek írói fiatal muzsikusként, végzős főiskolások. A kötet azzal az igényekkel lép fel, hogy "elősegítse a helyes zenetörténeti szemléletmód kialakítását". Még csak néhány fejezetet olvastam el, köztük Maróthy Jánosnak /Lukács elvtárs bizonyára emlékszik a nevére: az 1952-es Wagner-vitán felszólalt Szabolcsi-aspiráns/ Zene és valóság című bevezető tanulmányát, de már az eddigiekből kitűnt, hogy ezek a fiatalok szinte képtelenek felfogni a forma, a szerkezet, egyáltalán a zenei visszatükröződés vagy csak a zenetörténeti fejlődés problematikáját materialista módon. Nem beszélve arról, hogy a legegyszerűbb párttörténeti kurzuson sem engednék meg pl. a forradalmiság fogalmával való visszaélést, ami itt

lépten-nyomon bosszantja az embert.

Sajnos, a kinevezésemből mégsem lett semmi. Juliusban behivattak a Népművelési Minisztériumba, s Geszt László osztályvezető közölte velem, hogy személyi jellegű kifogásuk nincs kinevezésem ellen, csupán a jelenlegi filozófiai előadó áthelyezésére nincs lehetőségük. Így, mondotta, egyenlőre tárgytalannak kell tekintenem az egész ügyet.

Kedves Lukács elvtárs, én már beletörődtem abba, hogy még egy /esetleg még több/ évig Aszódon maradok és csecsemőlélektant tanítok, mégis szeretném arra kérni, hogy ha még egyszer alkalom kínálkozik, belátása szerint továbbra is támogassa a Zeneakadémiára való áthelyezésemet. Ha a jelenlegi előadót valamikor elhelyezik, talán lesz reményem az áthelyezésre.

A most következő tanévben még itt Aszódon szeretném a kandidátusi disszertációmát befejezni, és -ha lehet- megvédeni is. A témája a zeneesztétika története 1830-tól 1871-ig. Emellett a helyi kulturházban tartott népszerűsítő előadásaimmal párhuzamosan továbbra is foglalkozni akarok zenetörténeti tanulmányokkal, elsősorban az alapvető Bartók-művek elemzésével.

Még egyszer köszönöm Lukács elvtárs irántam tanúsított jóindulatát és jó egészséget kívánok munkájához.

Öszinte tisztelettel:

Aszód, 1955. aug. 22.

MTA FIL. INT.

Zoltai Sándor

PRAHA — ПРАГА
Koncert ve Valdštejnské zahradě
Валдштейнский сад — концерт
Concert in the Valdštejn Garden
Concert au jardin du Palais Valdštejn
Konzert im Wallensteinergarten

Praha-ból szeretettel kívánunk,
kedves Lukács elvtárs, és Ön-
nek is, feleségének is boldog
ünnemtudást kívánnok.

1959. Szeptember.

MTA FIL. INT.

Lukács Arch.

Zoltai János

Foto B. Straka

Lukács György

elvtársam

Budapest V.

Belgrád várpart 2.

MAD'ARSKA

NAKIADATELSTVI ORBIS - PRAHA

Kedves Lukács elvtárs,

a filozófiai konferencia mai ülésén tartott referátumomban szó szerinti idézetként szerepelt egy mondat az MSzMP művelődéspolitikájának irányelveiből, amely kritikailag említi Lukács elvtárs politikai-ideológiai nézeteinek állítólagos "általános-demokratikus" vonalát. A kérdéses mondat ideológiailag önmagában véve szerintem helyes megállapítást tartalmaz, vele egyetértek, de a Lukács-életmű fővonalának jellemzéseként hamis és torzító. Referátumomba a Lukács elvtárs által ismert körülmények között került.

Nincsenek, nem lehetnek illúzióim. Bár az így választott megoldás formális jellegű, hiszen "mindössze" egy pártdokumentumból idéztam, s kitérttem a "Lukács-féle revizionizmus" ügyében a személyes állásfoglalás elől, a jelenlegi helyzetben objektíve egy olyan irányvonal támogatását jelentheti a pusztán idézet, amelynek szektás-dogmatikus lényege nagyonis világos előttem. Azt is tisztán láttam előre, hogy ennek az irányvonalnak képviselői nem fognak megelégedni a formális kompromisszummal; máris tájékoztattak arról, hogy Sándor Pál a referátumom egészét revizionista kísérletnek tekinti, amely szerinte a kétfrontos harc jelszavával az ideológiai téren megvalósítandó koegzisztenciát népszerűsíti.

Feleslegesnek tartom, hogy felsoroljam azokat az okokat, amelyek erre a döntésre rábirtak. Mentség-keresésnek hatna olyasmire, amire nincs mentség. Tisztában vagyok a döntésem összes következményeivel, azzal is, hogy ezek után végképp semmiféle jogom arra, hogy tanítványának tartsanak. Ezért is mellékelem az érdeklődő írott levelet. Mi jogon vegyem igénybe ilyen körülmények között Lukács elvtárs személyes támogatását?

Hiába kérném, hogy ne vessen meg, ne vessenek meg a mostani szegényletes és keserves helyzetemben.

1963. jun. 25.

MTA FIL. INT.
Lukács Arch.

Zsuzsa Békés

GALYATETŐ
SZOT üdülőszálló

Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, Budapest

V 46-604   FNyV 23. telep

Ara: Ft 1120

Bredny hírszolgálat, jó egészséget kívánva kedves Lukács elvtárs. A feltevéssel együtt szeretettel üdvözlöm

Zohari Dénis

MTA FIL. INT.
Lukács Arch.

Lukács György

elvtársam

Módnakom

Budapest V.

Belgrád várpart

hademén 103-14

